Sara Lidman: Anförande på Göteborgs stadsteaters soaré till stöd för ANC

Talare
Sara Lidman
Författare

Plats
Göteborgs stadsteater

Omständigheter
Ur Sara Lidman-arkivet på Umeå universitetsbibliotek. Texten har redigerats av Svenska tals redaktör i enlighet med författarens eget korrektur.

Kamrater

Apartheid – i världshavet heller!

försök att hindra oceanernas vatten från att blanda sig!

befall atmosfären att iakttaga apartheid –

och luftens molekyler far

från Amazonas till Berings sund

från Kalahari till Ammarnäs

som om jordens lufthav

vore en enda andedräkt!

allt levande beroende av samma syre

från fosterstadiet till sista sucken.

Apart-heid – så urbota dumt

så enastående Botha –

som om inte varje människa

vore en inkräktare i stoftet

ett vredens barn

syskon, kompis, älskande

en gäst och främling på jordskorpan

i släkt med varje annan

från Kalahari till Grönland

från Goda Hopps-udden till Göteborg

var och en dömd till samma gåta:

men varifrån kom jag …

och dömd till samma öde:

återlämnandet av kroppens in-di-viduella lån

till all-männa stoftet – ashes to ashes

Apart-heid – vilken inbillning!

rena rama kapitalismen

denna tjuvnad över-allt

but even more so in South Africa

Vår första frukost – på den övre halvan av jordskorpan

"låt oss slippa världens affärer den stunden!

låt oss ha vårt morgon-te för oss själva!

sätt på vattnet darling ... "

Men koppartråden i spisens platta

tråden som leder ström

har den kopparn hämtats

från Chile, Boliden eller Transvaal?

och det tenn som ingår i kastrullens legering

har det hämtats från Bolivia, Thailand

eller Syd-Afrika?

Te-bladen

växte de på Ceylon

eller i Kenya?

Småfranskan – helsvensk åtminstone!

trots namnet

så när som på oljan

som drivit traktorn

över vetefältet

svensk

så när som på kvävet

importerat till gödning

av den svenska åkern

som gett oss fullkornsmjölet

till morgon-teets franska

den frasiga goda

Smöret – kron-svenskt i alla fall

utom strategiska delar av mejeriets utrustning

och tank-bilens slangar och däck

och bortsett från kraftfodret

till korna

ett djurfoder odlat på U-länders mat-jord!

marmeladen till frallan

"en liten klick bara! den är så söt!

bara en tesked då till brytning mot smöret ... "

från apelsiner hämtade på Cicilien

eller i Syd-Afrika

hur liten klick vi än tar på morgon-franskan

kan vi inte utesluta en den minsta hud-flaga

från plockarens hand

som följt med hela vägen

I en enda osynlig cell från en människa

är hela hon närvarande

gen-mässigt sett

vad hjälper då att tro sig ex-clusiv

a-part

när hela jorden hälsar på dig

genom första morgon-betan

hjälps åt att hålla dig vid liv!

och bomulls-skjortan

a-part i snittet

tajt, med stråveck eller puffärm

kon-fektion eller mått-beställd

men rå-varan, själva gräset

som bomullen vajar uppå

vem har ansat det, och plockat tussarna

finns en hud-flaga eller två

från plockarens hand

i din skjortblus

hud mot hud – så att säga?

"Hårda klappar som ger mjuka kramar!"

står det i årets julannonser

och GULDFYND står det i höga bokstäver

och priserna i smått längre ned

som hittat

Medan det verkliga priset betalas

längst ned

utan redovisning

i Syd-Afrika 700 meter under jord.

Där är hettan 60 grader Celsius

arbetstiden tio timmar

ingen mat-rast

sex dagar i veckan.

Efter femtio veckor är den starkaste slut

utsvettad torrlagd förödd

då sänds han tillbaka

till ett home-land

lika utbrändt som han

ashes to ashes

fast han ännu kan leva – i statistiken

om guldet glänser här

är det av blod och svett ut-gjutet

där

"hårda klappar ger mjuka kramar ... "

men det är inte sant, inte sant

en aning om guldets verkliga pris

förföljer oss i drömmen

på 700-meters-nivån

FLN – Flärd Lyx Njutning

proklamerar vår reklam

och gör en vits på upprorets initialer

Front National de Liberation

dom blir nerslagna stackarna

det har man väl sett

det tjänar ingenting till att dom gör uppror

och oss angår det inte

för dom är inte som vi

dom är så puritanska

de där världsförbättrarna

så puritanska! lite mera flärd, lyx och njutning

är allt som fattas oss ...

"Här hos oss måste tolv förgöras

för att en ska kunna må bra"

sjöng Brecht i Sezuan

I dag måste hundra förgöras

därnere

och ändå mår vi dåligt

häruppe

Njutningen har mera tråkigt

här

ju fler av livets glädjeämnen

som undanhålles dem

där

under jord

på sju hundra meters djup

nu hör jag någon sucka

att denna tant från Missenträsk

är bara miss-unn-sam

får hon mässa i 60 sekunder till

så spelar hon skjortan av oss

vad vet hon om glädje

över huvud taget!

Svar: att den skulle vara större

ja himmelens stor

om Apart-heid icke vore!

om den multi-natioenlla tjuvnad hejdades

som nu pågår i vårt namn

på alla kontinenter!

Världen är full av musik

och danser

av älskog

och moders mjölk

av härliga lekar

som bara vill slå ut i blom!

Maten skulle räcka

och vinet

och kläder åt oss alla

vi kunde pynta oss och stråla

som paradisfåglar

och göra hela livet till en fest

för alla alla

den korta stund vi vandra här

Det är för glädjens skull

som apart-heid måste bort

över hela jorden

but even more so in South Africa

för Glädjens skull –

AMANDLA

Källa
Hämtat från Sara Lidman-arkivet på Umeå universitetsbibliotek (2024-03-29)

Taggar
ANC

URI
https://www.svenskatal.se/tale/sara-lidman-anforande-pa-goteborgs-stadsteaters-soare-till-stod-for-anc